

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Differenciál és integrálszámítás
Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Matematika és Informatika
1.3. Intézet	Magyar Matematika és Informatika
1.4. Szakterület	Informatika
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Informatika
1.7. Képzési forma	Nappali tagozat

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Differenciál és integrálszámítás			A tantárgy kódja	MLM0077
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Finta Zoltán egyetemi docens				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Szilágyi Géza Zsolt egyetemi adjunktus				
2.4. Tanulmányi év	1	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	Évk. ellen.
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összórászám	56	melyből: 3.5. előadás	28	3.6. szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					11
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					16
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					7
Vizsgák					15
Más tevékenységek:					---
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászama					69
3.8. A félév összórászama					125
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	Középiskolai matematikai analízis ismeretek
4.2. kompetenciabeli	Matematikai gondolkodás, modellezés, problémamegoldás

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Megfelelő infrastruktúrával ellátott előadóterem
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	Megfelelő infrastruktúrával ellátott szeminárium terem

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

CP3	Szoftvereszközök használata interdiszciplináris kontextusban. <i>Use of software tools in an interdisciplinary context.</i>
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	A szervezett és hatékony munkavégzés szabályainak alkalmazása, a didaktikai-tudományos terület iránti felelősségteljes hozzáállás, a saját lehetőségek kreatív kiaknázása érdekében, a szakmai etika elveinek és normáinak tiszteletben tartása mellett. <i>Application of organized and efficient work rules, of responsible attitudes towards the didactic-scientific field, to bring creative value to own potential, with respect for professional ethics principles and norms.</i>
CT2	Hatékonyan végez szervezett tevékenységeket egy interdiszciplináris csoportban, és fejleszti az empatikus interperszonális kommunikációs készségeit, a hálózatépítést és az együttműködést a sokszínű csoportokkal. <i>Development of organized activities in an interdisciplinary group and the development of empathetic abilities for interpersonal communications, to relate to and cooperate with various groups.</i>

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP3	2. A hallgató/diplomás kiválasztja, elmagyarázza és meghatározza a számítástechnikában alkalmazott matematikai alapokat, beleértve a formális logikát, az algebrát, a valószínűségszámítást és a statisztikát. <i>2. The student/graduate selects, explains and specifies the mathematical foundations applied in computer science, including formal logic, algebra, probability and statistics.</i>	2. A hallgató/diplomás matematikai módszereket alkalmaz, értékkel és javasol számítógépes problémák modellezésére, szimulációjára és megoldására. <i>2. The student/graduate applies, evaluates and proposes mathematical methods for modelling, simulation and solving computing problems.</i>

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató/diplomás kiválasztja, elmagyarázza és meghatározza a számítástechnikában alkalmazott matematikai alapokat, beleértve a formális logikát, az algebrát, a valószínűségszámítást és a statisztikát. <i>1. The student/graduate selects, explains and specifies the mathematical foundations applied in computer science, including formal logic, algebra, probability and statistics.</i>
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató/diplomás matematikai módszereket alkalmaz, értékkel és javasol számítógépes problémák modellezésére, szimulációjára és megoldására. <i>1. The student/graduate applies, evaluates and proposes mathematical methods for modelling, simulation and solving computing problems.</i>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések³
1. Valós számsorozatok: konvergens sorozatok, fundamentális sorozatok, tulajdonságok	Előadás, bemutatás, szemléltetés	[10; 40-52] [könyvészet; oldalak]
2. Valós számsorok: pozitív tagú sorok, konvergencia kritériumok, váltakozó	Előadás, bemutatás, szemléltetés	[6; 56-65]

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb oldalán kell feltüntetni.

³ Például szervezési szempontok, ajánlások a hallgatók számára, a kurzushoz/szemináriumhoz kapcsolódó konkrét szempontok, mint például a területen dolgozó szakemberek meghívása stb.

előjelű sorok		
3. Függvénysorozatok: pontonkénti konvergencia, egyenletes konvergencia, a határfüggvény tulajdonságai	Előadás, bemutatás, szemléltetés	[6; 297-315]
4. Függvénysorok, hatványsorok: pontonkénti konvergencia, egyenletes konvergencia, a határfüggvény tulajdonságai	Előadás, bemutatás, szemléltetés	[6; 316-341]
5. Az n-dimenziós euklidészi tér: euklidészi norma, topológiai alapfogalmak	Előadás, bemutatás, szemléltetés	[6; 353-357, 361-372]
6. Többváltozós függvények határértéke és folytonossága: globális határérték, iterált határértékek, folytonosság pontban, folytonosság halmazon	Előadás, bemutatás, szemléltetés	[6; 425-439]
7. Többváltozós függvények iránymenti deriváltja, parciális deriváltjai és Fréchet-féle differenciálja: tulajdonságok, gradiens, Jacobi-féle mátrix	Előadás, bemutatás, szemléltetés	[6; 440-463]
8. Magasabb rendű parciális deriváltak: Schwarz-tétel, Taylor-féle képlet, többváltozós függvények szélsőérték pontjainak meghatározása	Előadás, bemutatás, szemléltetés	[6; 469-493]
9. Valós változós valós függvények integrálszámítása: Riemann-féle integrál, Riemann-Stieltjes-féle integrál	Előadás, bemutatás, szemléltetés	[6; 204-251, 263-284]
10. Elsőfajú görbementi integrálok, másodfajú görbementi integrálok: tulajdonságok, úttól való függetlenség, primitív függvény	Előadás, bemutatás, szemléltetés	[1; 21-34]
11. Többváltozós függvények Riemann-integrálszámítása: tulajdonságok, kettős és hármas integrálok kiszámítása	Előadás, bemutatás, szemléltetés	[1; 35-56]
12. Elsőfajú felületi integrálok: felületek az R^3 térben, síma felület területe, elsőfajú felületi integrál kiszámítása	Előadás, bemutatás, szemléltetés	[1; 67-75]
13. Másodfajú felületi integrálok: irányított felületek az R^3 térben, másodfajú felületi integrál kiszámítása. Az integrálszámítás alapvető tételei.	Előadás, bemutatás, szemléltetés	[1; 76-86, 56-57]
14. A vektoranalízis elemei	Előadás, bemutatás, szemléltetés	[6; 740-760]
Könyvészet		
<ol style="list-style-type: none"> Balázs M., Kolumbán J.: <i>Matematikai analízis</i>, Dacia Könykiadó, Kolozsvár, 1978. Breckner W. W.: <i>Analiză matematică. Topologia spațiului R^n</i>, Universitatea din Cluj-Napoca, 1985. Cobzaș Șt.: <i>Analiză matematică (Calculul diferențial)</i>, Presa Universitară Clujeană, 1997. 		

4. Demidovici B: *Culegere de probleme și exerciții de analiză matematică*, Editura Tehnică, București, 1956.
5. Fihtenholț G. M.: *Curs de calcul diferențial și integral*, Vol. II, Editura Tehnică, București, 1964. Vol III, Editura Tehnică, București, 1965.
6. Finta Zoltán: *Matematikai analízis*, Státus Kiadó, Csíkszereda, 2017.
7. Kassay G, Kolumbán J, Marchiș J.: *Valós számok és metrikus terek*, Presa Universitară Clujeană, 2005.
8. Sirețchi Gh.: *Calcul diferențial și integral*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1997.
9. Szőkefalvi-Nagy B.: *Valós függvények és függvénysorok*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1977.
10. Rudin W.: *Principles of Mathematical Analysis*, 2nd Edition, McGraw-Hill, New York, 1964.

8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Valós számsorozatok: gyakorlatok	Megbeszélés, vita, kérdezve kifejezés	[3; 75-92] [könyvészet; oldalak]
2. Valós számsorok: gyakorlatok	Megbeszélés, vita, kérdezve kifejezés	[3; 93-110]
3. Függvénysorozatok: gyakorlatok	Megbeszélés, vita, kérdezve kifejezés	[3; 274-277]
4. Függvénysorok, hatványsorok: gyakorlatok	Megbeszélés, vita, kérdezve kifejezés	[3; 277-287]
5. Függvénysorok, hatványsorok: gyakorlatok	Megbeszélés, vita, kérdezve kifejezés	[3; 277-287]
6. Többváltozós függvények határértéke és folytonossága: gyakorlatok	Megbeszélés, vita, kérdezve kifejezés	[3; 111-126]
7. Parciális deriváltak: összetett függvények parciális deriváltjainak kiszámítása	Megbeszélés, vita, kérdezve kifejezés	[3; 143-160]
8. Többváltozós függvények szélsőérték pontjainak meghatározása: gyakorlatok	Megbeszélés, vita, kérdezve kifejezés	[3; 143-160]
9. Valós változós valós függvények Riemann-integrálszámítása: integrálási módszerek, Riemann-Stieltjes integrálok kiszámítása	Megbeszélés, vita, kérdezve kifejezés	[3; 201-223]
10. Elsőfajú görbementi integrálok, másodfajú görbementi integrálok: gyakorlatok	Megbeszélés, vita, kérdezve kifejezés	[3; 234-242]
11. Többváltozós függvények Riemann-integrálszámítása: kettős és hármas integrálok kiszámítása	Megbeszélés, vita, kérdezve kifejezés	[3; 234-242]
12. Többváltozós függvények Riemann-integrálszámítása: kettős és hármas integrálok kiszámítása változócserek alapján	Megbeszélés, vita, kérdezve kifejezés	[3; 243-258, 265-273]
13. Felületek: sima felület területének kiszámítása. Elsőfajú felületi integrálok: gyakorlatok	Megbeszélés, vita, kérdezve kifejezés	[3; 258-265]
14. Másodfajú felületi integrálok: gyakorlatok	Megbeszélés, vita, kérdezve kifejezés	[3; 258-265]
Könyvészet		

- Balázs M., Kolumbán J.: *Matematikai analízis*, Dacia Könyvkiadó, Kolozsvár, 1978.
- Breckner W. W.: *Analiză matematică. Topologia spațiului R^n* , Universitatea din Cluj-Napoca, 1985.
- Chiriță S.: *Probleme de matematici superioare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1989.
- Cobzaș Șt.: *Analiză matematică (Calculul diferențial)*, Presa Universitară Clujeană, 1997.
- Demidovici B.: *Culegere de probleme și exerciții de analiză matematică*, Editura Tehnică, București, 1956.
- Fihtenholț G. M.: *Curs de calcul diferențial și integral*, Vol. II, Editura Tehnică, București, 1964. Vol III, Editura Tehnică, București, 1965.
- Finta Zoltán: *Matematikai analízis*, Státus Kiadó, Csíkszereda, 2017.
- Kassay G, Kolumbán J, Marchiș J.: *Valós számok és metrikus terek*, Presa Universitară Clujeană, 2005.
- Sirețchi Gh.: *Calcul diferențial și integral*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1997.
- Szőkefalvi-Nagy B.: *Valós függvények és függvénysorok*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1977.
- Rudin W.: *Principles of Mathematical Analysis*, 2nd Edition, McGraw-Hill, New York, 1964.

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ⁴	9.2 Értékelési módszerek ⁵	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Az alapvető elméleti eredmények alkalmazása konkrét feladatok megoldásában	Írásbeli vizsgák a félév során	50%
9.5 Szeminárium/ Labor	Gyakorlati kérdések megoldása az elméleti eredmények alapján	Írásbeli vizsgák a félév során	50%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Az előadáson és szemináriumon való aktív részvétel.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁶

	☐	A fenntartható fejlődés általános ikonja						
								
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐

⁴ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁵ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

⁶ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.

								Nem alkalmazható
								

Kitöltés időpontja:

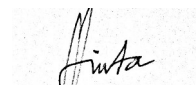
2025. május 08.

Előadás felelőse:

Dr. Finta Zoltán egyet. docens

Szeminárium felelőse:

Dr. Finta Zoltán egyet. docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

2025. május 29.

Intézetigazgató:

Dr. András Szilárd-Károly egyet. docens